

PRÍLOHA Č. 2

Deklarácia národného záväzku plniť Zásady zverejňovania údajov o konečných užívateľoch výhod

Nový celosvetový štandard zverejňovania údajov o konečných užívateľoch výhod

Na celom svete narastá dopyt po vytvorení komplexného rámca zvyšujúceho transparentnosť konečných užívateľov výhod. V novembri 2014 prijali hlavní predstavitelia skupiny G20 „Princípy transparentnosti konečných užívateľov výhod“. Poznomenali, že „zvyšovanie transparentnosti právnických osôb a zmluvných záväzkov je dôležité pre ochranu integrity a transparentnosti celosvetového finančného systému.“ Nasledujúce záväzky a aktivity jednotlivých krajín, či už na Protikorupčnom summite v Londýne v roku 2016, prostredníctvom implementácie piatej Smernice EÚ proti praniu špinavých peňazí, alebo cez rôzne iné snahy, vrátane Iniciatívy za transparentnosť ťažobného priemyslu (z angl. Extractives Industries Transparency Initiative, EITI) preukazujú narastajúce poznanie o dôležitosti transparentnosti konečných užívateľov výhod. Cieľom našej skupiny krajín je stavať na tomto pokroku a vytvoriť nový celosvetový štandard transparentnosti v téme konečných užívateľov výhod naprieč rôznymi druhmi aktív. Veríme, že vyššia transparentnosť konečných užívateľov výhod časom pomôže znížiť zneužívanie týchto aktív na trestné účely.

Aktíva, vrátane podnikových štruktúr a trustových spoločností môžu, mali by byť, a vo väčšine prípadov z celého sveta aj sú silou pre vykonávanie dobra. Ale takisto vieme, že spoločnosti a iné právne subjekty môžu byť zneužitá na páchanie korupcie, závažného a organizovaného zločinu a daňové úniky. Tým, že majú nadnárodný charakter, spôsobujú tieto trestné činnosti skutočné náklady trhom aj jednotlivcom, a špeciálne na ne doplácajú najchudobnejší v spoločnosti.

Vyváženie trhov a obnova dôvery medzi vládami, spoločnosťami a bežnými občanmi si bude vyžadovať rovnaké úsilie vlád prijať nadnárodné opatrenia. Preto sme my, ako skupina krajín, jednotne uznali dôležitosť transparentnosti informácií týkajúcich sa konečných užívateľov výhod presadzovanú prostredníctvom ambiciózneho napĺňania existujúcich medzinárodných štandardov a iniciatív, a vytvárania nových svetových štandardov a osvedčených postupov. Celosvetové nezákonné finančné toky sa presúvajú cez rôzne právne subjekty a aktíva, vrátane právnických osôb, trustových spoločností, nehnuteľností a ďalších vysokohodnotných komodít.

Ako skupina vedúcich krajín budeme spoločne lídrami aktivít podporujúcimi vyššiu transparentnosť konečných užívateľov výhod kdekoľvek to bude možné, prostredníctvom bezplatného prístupu k verejne dostupným registrom naprieč rôznymi krajinami a druhmi aktív. V najbližšom období sa za účelom preukázania hmatateľného pokroku stane našou prioritou vytvorenie nového celosvetového štandardu transparentnosti v téme konečných užívateľov výhod právnických osôb.

Na zamedzenie trestného zneužívania právnických osôb potrebujeme účinné spôsoby ako sa celosvetovo môžeme podeliť o, a prístupíť ku kvalitným informáciám o tom, kto právnické osoby vlastní a kontroluje. Ako vedúce krajiny, ktoré sa prihlásili k transparentnosti, integrite a otvorenému prístupu k informáciám týkajúcich sa informácií verejného sektora, budeme spolupracovať, aby sme vytvorili nový celosvetový štandard prístupných informácií o konečných užívateľoch výhod, ktoré sú prepojené naprieč hranicami. Očakávame, že výhody plynúce z nového štandardu transparentnosti konečných užívateľov výhod, sa budú týkať:

- Posilňovania schopnosti bojovať proti korupcii, praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu, a ostatných nezákonných finančných tokov: Riziko odhalenia trestných aktivít je výrazne zvýšené vďaka lepšiemu prístupu orgánov činných v trestnom konaní a občianskej spoločnosti k informáciám, čo slúži aj ako odstrašujúci účinok.
- Zlepšenia podnikateľského prostredia: Prostredníctvom budovania dôvery, odstránenia rozdielov v podmienkach hry, podporou otvorenej hospodárskej súťaže vrátane verejného obstarávania a zlepšovania *due diligence* procesov obchodníkov a investorov.
- Riešenia daňových únikov: Daňové authority budú môcť lepšie porozumieť záujmom právnických osôb aj daňových poplatníkov.

- Budovania sietí: Prostredníctvom zdieľania osvedčených postupov a podporovania krajín na celom svete, aby tieto príklady nasledovali.

Naše ciele

Ako skupina vedúcich krajín sa budeme snažiť posunúť celosvetové štandardy v prospech transparentnosti konečných užívateľov výhod právnických osôb tým, že sa do roku 2023 zaviazeme k vytvoreniu národných verejných registrov konečných užívateľov výhod právnických osôb, k podpore celosvetových a regionálnych snáh smerujúcich na ostatné krajiny, aby sa pridali, a participáciou členstvom v Skupine vedúcich krajín v téme konečných užívateľov výhod (z angl. Beneficial Ownership Leadership Group - Leadership Group, ďalej len „Skupina lídrov“). Skupina lídrov bude spoločne pracovať na tom, aby krajiny, ktoré sú spĺňajú kritéria na prijatie oficiálnej rozvojovej pomoci¹, dostali technickú a finančnú podporu na implementáciu ich vlastných záväzkov týkajúcich sa posilnenia transparentnosti konečných užívateľov výhod.

Skupina lídrov je medzinárodná koalícia, ktorá bude viesť snahu posunúť celosvetovú politiku smerom k bezplatným, verejne prístupným údajom o konečných užívateľoch výhod právnických osôb s otvorených zdrojov, a nastaví ambiciózne medzinárodné osvedčené postupy týkajúce sa transparentnosti konečných užívateľov výhod. Členmi Skupiny lídrov sú vlády, ktoré zjednocuje spoločná vízia jednoduchého prístupu podnikateľského sektora, občianskej spoločnosti a ďalších vládnych aktérov k verejným, otvoreným údajom konečných užívateľov výhod právnických osôb, ktoré sú medzinárodné prepojené. Skupina lídrov bude vedená mandátom špecifikujúcim podmienky spolupráce a bude sa stretávať dva krát ročne v rámci medzinárodných fór.

Iniciatíva pre otvorené vládnutie (z angl. Open Government Partnership – OGP) bude slúžiť ako platforma pre ukotvenie tejto ambície na národnej úrovni a pre podporu vytvárania osvedčených postupov. Iniciatíva OpenOwnership bude podporovať budovanie osvedčených postupov a bude poskytovať na mieru šitú podporu pre členov Skupiny lídrov pri tvorbe akčných plánov a implementácii Zásad zverejňovania údajov o konečných užívateľoch výhod. Zásady zverejňovania navzájom posilňujú záväzky, ktoré krajiny prijali a implementujú v rámci Akčných plánov Iniciatívy pre otvorené vládnutie a štandardov prijatých v rámci Iniciatívy za transparentnosť ťažobného priemyslu.

Zásady zverejňovania údajov o konečných užívateľoch výhod

Členovia Skupiny vedúcich krajín v téme konečných užívateľov výhod sa zavazujú k dodržiavaniu nasledovných **princípov**:

- Publikovať údaje týkajúce sa konečných užívateľov výhod právnických osôb, ktoré môže verejnosť stiahnuť, vyhľadávať a znovu využívať bezplatne, bez potreby užívania proprietárneho softvéru, alebo registrácie.
- Implementovať progresívne ambicióznejšie osvedčené postupy posilňujúce transparentnosť konečných užívateľov výhod v technických, legislatívnych, regulačných a administratívnych parametroch.
- Vyčleňovať zdroje na zlepšovanie kvality údajov a štandardizáciu.
- Podporovať vytváranie osvedčených postupov, vrátane uznania toho, že sa nelegálne finančné hrozby vyvíjajú, a zväziť rozšírenie implementovania transparentnosti konečných užívateľov výhod na širšiu skupinu druhov aktív okrem právnických osôb.
- Spolupracovať s občianskou spoločnosťou a umožňovať jej byť účastnou vo svojej úlohe watchdogov a užívateľov údajov.
- Zapájať ostatných partnerov - vlády a medzinárodné inštitúcie, za účelom zavedenia transparentnosti konečných užívateľov výhod ako celosvetového štandardu.
- Prispievať k evaluácii a analýze dopadov nášho spoločného prístupu.

¹ Krajiny, ktoré môžu požiadať o zahraničnú rozvojovú pomoc. Pre kompletný zoznam pozri: http://www.oecd.org/dac/financingsustainable-development/development-finance-standards/DAC_List_ODA_Recipients2018to2020_flows_En.pdf

A, zaväzujú sa zverejňovať údaje týkajúce sa konečných užívateľov výhod spoločností v súlade s týmito **technickými parametrami**:

- Štruktúrovaný, strojovo-čitateľný formát kompatibilný so Štandardmi údajov o konečných užívateľoch výhod, ktorý poskytuje technický model pre údaje týkajúce sa konečných užívateľov výhod, a ktorý umožňuje medzinárodné prepojenie údajov.
- Zavedenie protokolov pre identifikáciu a vyšetovanie varovných signálov v údajoch (tzv. red flags), vrátane umožnenia spolupráce a zodpovednosti medzi registrujúcimi a orgánmi činnými v trestnom konaní.
- Zavedenie granulárneho, vysokokvalitného a dostatočne konzistentného mechanizmu, ktorý umožní účinné varovanie. Členské krajiny by mali prijať primerané kroky v nasledujúcich témach:
 - o Ako uzatvoriť medzery, ktoré zostali otvorené v dôsledku nízkych štandardov, nedostatkom historických údajov a nekonzistentným využívaním identifikátorov osôb a entít.
 - o Ako pokryť celý reťazec konečného užívateľa výhod od skutočne konečného užívateľa výhod k cieľovej spoločnosti, vrátane všetkých národných entít medzi nimi.
 - o Ako zaručiť súlad s požiadavkami na vykazovanie a aktualizáciu údajov.
 - o Ako overiť jednotlivcov vykazujúcich údaje o konečných užívateľoch výhod.
 - o Ako kvalitne skontrolovať platnosť uvádzaných údajov o konečných užívateľoch výhod.
- Zavedenie režimu výnimky, ktorý chráni zraniteľných jednotlivcov, ale nedovoľuje jeho zneužitie, nastavený podľa osvedčených postupov.

Aby boli tieto ciele splnené, členovia sa zaväzujú k nasledovnému:

1. Verejne sa prihlásiť k záväzku implementovať Zásady zverejňovania konečných užívateľov výhod do roku 2023.
2. Vymenovať vedúceho vládneho predstaviteľa a rezort alebo úrad, ktorý bude viesť vytvorenie verejného národného registra konečných užívateľov výhod spoločností.
3. Vytvoriť národný akčný plán, ktorý bude obsahovať kroky smerujúce k dosiahnutiu registra.

Vítame všetky snahy krajín, ktoré povedú k rozšíreniu celosvetového štandardu transparentnosti v téme konečných užívateľov výhod nad špecifikáciu na právnické osoby, ako napríklad verejné registre vlastníctva zahraničných podnikov, verejných obstarávaní či trustových spoločností.

Signatári Zásad zverejňovania konečných užívateľov výhod

Slovník pojmov:

Overovanie: Záruka, že osoba, ktorá robí vyhlásenie o konečnom užívateľovi výhod je osoba, za ktorú sa prehlasuje, napr. prostredníctvom kontroly identifikačného dokumentu.

Štandardy údajov o konečných užívateľoch výhod (z angl. Beneficial Ownership Data Standard – BODS): BODS predstavuje rámec pre prezentáciu informácií o konečných užívateľoch výhod. Údaje, ktoré sú v súlade s BODS sú strojovo čitateľné. Viac informácií je dostupných na: <http://standard.openownership.org/en/v0-1/>

Strojovo čitateľné: Údaje, ktoré je možné čítať a spracúvať počítačom. Na porovnanie, túto vetu, ktorá je textom bez akejkoľvek predvídateľnej štruktúry, nedokáže počítač prečítať ani jej porozumieť.

Varovný systém (z angl. red flags / red flagging): Varovný systém predstavuje súbor kritérií, na základe ktorých je možné určiť podozrivé spoločnosti alebo osoby v každom datasete členskej krajiny. Red flagging je proces, ktorým sa spustí varovný systém (red flags).

Kontrola platnosti: Záruka, že poskytnuté údaje majú skutočnú legitímnu hodnotu. Napríklad využívaním rozbaľovacej ponuky, zostavenej zo všeobecne využívaných kódov tam, kde je to možné.

Originálny text je dostupný na odkaze: <https://www.openownership.org/uploads/oo-disclosure-principles.pdf>